

BELGISCHE SENAAAT

ZITTING 2007-2008

11 MAART 2008

Wetsvoorstel tot het verlenen van rechts- persoonlijkheid aan het ongeboren kind

(Ingediend door mevrouw Anke Van dermeersch
en de heer Hugo Coveliers)

TOELICHTING

Dit wetsvoorstel neemt de tekst over van een voorstel dat reeds op 27 april 2006 in de Senaat werd ingediend (stuk Senaat, nr. 3-1679/1 - 2005/2006).

Tot op heden heeft het ongeboren kind geen juridisch statuut en geen rechtspersoonlijkheid en het wordt enkel in sommige en in beperkte takken van ons rechtsbestel als dusdanig erkend.

Deze situatie is in strijd met het Verdrag van 10 december 1948 inzake de Universele Verklaringen van de Rechten van de Mens (artikel 3), met het Verdrag van 20 november 1989 van de Rechten van het Kind en met het Verdrag van 4 november 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden die allen het recht van een ieder op het leven beschermen.

Voorts zij gewezen op aanbeveling 874 (1979) van de Raad van Europa met betrekking tot een Europees Handvest van de Rechten van het Kind, die in punt VI (a) bepaalt:

«Het recht op leven voor elk kind vanaf zijn verwekking, op huisvesting, op behoorlijke voeding, een aangepaste omgeving, zou moeten erkend worden en de nationale regeringen zouden een verbintenis moeten aangaan alles in het werk te stellen om de onverkorte uitoefening van dit recht mogelijk te maken.»

Het staat vast dat de wetenschap die enige tijd heeft getracht te bewijzen dat er een ogenblik tijdens de zwangerschap was waarop een menselijk leven ont-

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 2007-2008

11 MARS 2008

Proposition de loi accordant la personna- lité juridique à l'enfant à naître

(Déposée par Mme Anke Van dermeersch
et M. Hugo Coveliers)

DÉVELOPPEMENTS

La présente proposition de loi reprend le texte d'une proposition qui a déjà été déposée au Sénat le 27 avril 2006 (doc. Sénat, n° 3-1679/1 - 2005/2006).

L'enfant à naître ne possède, à ce jour, ni statut ni personnalité juridique et n'est reconnu comme tel que dans certains domaines restreints de notre droit.

Cette situation est contraire à la déclaration universelle des droits de l'homme du 10 décembre 1948 (article 3), à la Convention du 20 novembre 1989 relative aux droits de l'enfant, ainsi qu'à la Convention du 4 novembre 1950 de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, qui protègent toutes le droit de chacun à la vie.

En outre, la recommandation 874 (1979) du Conseil de l'Europe relative à une Charte européenne des droits de l'enfant dispose en son point VI (a):

«Les droits de chaque enfant à la vie dès le moment de sa conception, au logement, à une nourriture convenable et à un environnement adéquat devraient être reconnus et les gouvernements nationaux devraient accepter l'obligation de tout mettre en œuvre pour permettre l'application intégrale de ces droits.»

Il est aujourd'hui irréfutable que les scientifiques, qui se sont efforcés pendant quelque temps de prouver qu'il y a au cours de la grossesse un moment où

stond het er nu over eens is dat het menselijk leven begint vanaf de verwekking, vermits geen enkel culminatiepunt kan worden aangetoond.

Het ongeboren leven ontwikkelt zich op een nieuwe, oorspronkelijke en afzonderlijke wijze, onafhankelijk van een moederlijk organisme dat het voedt. Het staat vast dat het menselijk wezen zich vanaf de bevruchting gestadig en geleidelijk ontwikkelt en dat het in elk van de stadia om hetzelfde menselijk wezen gaat. De erkende stadia zijn louter willekeurig en de evolutie van het menselijk wezen vanaf de verwekking verloopt volkomen graueel. Het ongeboren leven is dus een menselijke persoon aan wie het recht op leven niet kan worden geweigerd. Dit recht op leven kan dus niet afhankelijk gesteld worden van een min of meer onzekere politieke meerderheid en het berust op de erkenning van de gelijkwaardigheid van ieder menselijk wezen. Dit recht op leven kan dus niet gerelateerd worden aan de gewenstheid of de ongewenstheid door de moeder of de beide ouders en het is dus een kenmerk van een democratie dat zij deze menselijke waardigheid beschermt, overal waar zich een menselijke persoon aandient.

Iedere beschaving kenmerkt zich door het min of meer officieel erkennen en beschermen van precies dit ongeboren menselijk leven. Al tijdens het Romeinse tijdperk had het ongeboren leven rechtspersoonlijkheid.

Dit wetsvoorstel strekt ertoe om, naast een aantal onrechtstreekse rechtsbeschermingen, ook de formele rechtspersoonlijkheid van het ongeboren kind te erkennen.

Anke VAN DERMEERSCH.
Hugo COVELIERS.

*
* *

apparaît la vie, s'accordent désormais à considérer que la vie humaine commence au moment de la conception, puisque l'on ne peut démontrer l'existence d'aucun point culminant.

L'être vivant à naître se développe en vertu d'un principe de vie nouveau, original et distinct, de manière autonome par rapport à l'organisme maternel qui le nourrit. Il est établi que l'être humain parcourt un processus évolutif continu et progressif qui débute dès le moment de la fécondation et qu'il s'agit du même être humain à tous les stades de son développement. Ceux-ci ont été définis de façon purement arbitraire et l'évolution de l'être humain depuis sa conception est on ne peut plus graduelle. L'enfant à naître est donc un être humain auquel on ne peut refuser le droit à la vie. Ce droit, qui ne peut dès lors être subordonné aux vicissitudes d'une majorité politique, se fonde sur la reconnaissance de l'équivalence de tous les êtres humains. On ne peut donc le faire dépendre du désir ou du refus de la mère ou des parents d'accepter l'enfant. Une des spécificités de la démocratie consiste à protéger cette dignité humaine partout où un être humain est appelé à voir le jour.

Toute civilisation se caractérise par la reconnaissance et la protection plus ou moins officielles de l'être humain dès avant sa naissance. On sait d'ailleurs que les Romains lui reconnaissaient déjà la personnalité juridique.

Outre qu'elle implique un certain nombre de protections juridiques indirectes, la présente proposition de loi vise à conférer formellement la personnalité juridique à l'enfant à naître.

*
* *

WETSVOORSTEL

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

Art. 2

Artikel 9 van het Burgerlijk Wetboek, opgeheven bij de wet van 15 december 1949, wordt hersteld in de volgende lezing:

«Art. 9. — Het ongeboren kind bezit rechtspersoonlijkheid vanaf zijn verwekking.»

28 februari 2008.

Anke VAN DERMEERSCH.
Hugo COVELIERS.

PROPOSITION DE LOIArticle 1er

La présente loi règle une matière visée à l'article 78 de la Constitution.

Art. 2

L'article 9 du Code civil, abrogé par la loi du 15 décembre 1949, est rétabli dans la version suivante :

«Art. 9. — L'enfant à naître possède la personnalité juridique dès sa conception.»

28 février 2008.